

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

27. Yaşama Dönemi'nde sunmuş olduğum; 2/852; 2/875; 2/911; 2/918; 2/920; 2/926; 2/927; 2/929; 2/930; 2/931; 2/932; 2/933; 2/934; 2/935; 2/936; 2/937; 2/939; 2/938; 2/941; 2/942; 2/962; 2/1006; 2/1007; 2/1008; 2/1009; 2/1010; 2/1011; 2/1143; 2/1230; 2/1232; 2/1423; 2/1761; 2/2042; 2/2081; 2/2095; 2/2206; 2/2326; 2/2471; 2/2582; 2/2692; 2/2737; 2/2754; 2/2843 ; 2/2878; 2/3080; 2/3182; 2/3328; 2/3337; 2/3359; 2/3384; 2/3655 ; 2/3859; 2/3929; 2/3995; 2/4017; 2/4203; 2/4408; 2/4415; 2/4439; 2/4563; 2/4572; 2/4582; 2/4602; 2/4627; 2/4643; 2/4696; 2/4700 2/4712; 2/4947; 2/4949; 2/4950; 2/4959 sayılı kanun tekliflerimin İçtüzüğü'nün 77 inci maddesi uyarınca yenilenmesini saygılarımla arz ve talep ederim. 26.07.2023

Meral DANIŞ BEŞTAS

Yeşil Sol Parti Grup Başkanvekili

Erzurum Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe Komisyonu
Tarih: 8 Ağustos 2023	
Esas No: 2/1491	

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
26 Temmuz 2023
Numara:

T B M M GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
26 Temmuz 2023
No: 1256412

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 23987
Tarih: 21.02.2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

6 Şubat 2023 Tarihinde Meydana Gelen Depremlerden Zarar Görenlerin Vergi Borçları ve Vergi Cezalarının Terkini ile Vergi Usul Kanunu, Katma Değer Vergisi Kanunu, Belediye Gelirleri Kanunu, Harçlar Kanunu ve Organize Sanayi Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Grup Başkanvekili
Siirt Milletvekili

H.Saruhan OLUÇ
HDP Grup Başkanvekili
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 27 Şubat 2023	Esas No: 2/4959

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LIGİ
2 4 Şubat 2023
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
2 4 Şubat 2023
..o: 1174409

GENEL GEREKÇE

6 Şubat 2023 günü Pazarcık ve Elbistan merkezli, toplamda 11 ili kapsayan büyük deprem ve yaşanan artçı depremlerde son rakamlara göre 40 binden fazla yurttaş yaşamını yitirmiş, yüzbinlercesi yaralanmış ve milyonlarca insan evsiz kalmıştır. Deprem nedeniyle konut, okul, sağlık hizmetleri ve alt yapı alanlarında yaşanan sorunlar devasa boyutlardadır. Depremi kış şartlarında meydana gelmiş olması ise olumsuz neticelerin geometrik boyutlara evrilmesinin bir diğer nedeni olarak kayıtlara geçmiştir. Soğuk hava koşulları donma ve hastalık vakalarını artırmış, insanlar suyun, elektriğin, doğalgazın olmadığı çadırlarda oldukça zorlu yaşam koşullarına mahkûm olmuştur.

Şüphesiz tabii afetler, buna maruz kalanların barınma, iş, eğitim, sağlık gibi temel haklara erişimleri noktasında ciddi sorunlara yol açmaktadır. 6 Şubat günü hem sabaha karşı hem de öğleden sonra gerçekleşen 2 büyük depremin etkilediği il, ilçe ve köylerin neredeyse haritadan silinme düzeyinde olduğu kayıtlara yansımıştır. Kentler hastanesi ile yolu ile okulu ile havaalanı gibi ulaşım olanaklarıyla birlikte yok olmuştur.

Bu büyük felakete rağmen, bu felaketin en çok inşaat sektörünü etkilediği ortada iken borsada işlemlerin 2 gün boyunca durdurulmamış olması, deprem bölgesinde olan yurttaşların ekonomik olarak zarara uğramasına neden olmuştur. Nakdi kayıpları olan yurttaşların evlerini, işyerlerini kaybettikleri de nazara alındığında uğradıkları zararın boyutları son derece büyüktür. Hal böyle iken bu yurttaşların bir de vergi yükümlülüğü ile baş başa bırakılmalarının hakkaniyete uygun olmayacağı açıktır. Halkın yaralarını sarabilmesi adına bir takım ekonomik düzenlemelerin yapılması ve ekonomik kolaylıklar sağlanması gereklilik arz etmektedir. Aksi halde on büyük kentte yaşayan yurttaşların normal gündelik yaşayışına dönmesi neredeyse imkânsız bir hal alacaktır. 17 Ağustos 1999 yılında Gölcük merkezli büyük deprem neticesinde depremzedelerin durumlarının iyileştirilmesi adına 4731 sayılı 17.8.1999 ve 12/11/1999 Tarihlerinde Meydana Gelen Depremlerden Zarar Görenlerin Vergi Borçları ve Vergi Cezalarının Terkini ile Vergi Usul Kanunu, Katma Değer Vergisi Kanunu, Belediye Gelirleri Kanunu, Harçlar Kanunu ve Organize Sanayi Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile bir düzenleme yapılmış idi. Etki ve sonuçları bakımından çok daha büyük sorunları beraberinde getiren K.Maraş depremi ile ilgili de benzer bir düzenleme yapılması gerekliliğinden hareketle işbu kanun teklifi düzenlenmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 6 Şubat 2023 tarihi itibarıyla K.Maraş, Hatay, Adıyaman, G.Antep, Ş.Urfa, Diyarbakır, Adana, Malatya, Osmaniye, Kilis, Elazığ merkez ve ilçelerinde, köylerinde, Gürün ilçesinde ve bu süreçte afet bölgesine dâhil edilecek olan il ve ilçelerde, bu tarihlerden önceki vergilendirme dönemlerine ilişkin olarak tahakkuk etmiş ve vadesi geldiği halde ödenmemiş veya bu tarihlerden önceki dönemlere ait olup deprem tarihi itibarıyla vadesi geçmemiş olan, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu kapsamına giren vergilerle bunlara bağlı gecikme faizi, gecikme zammı, fon payı ve vergi cezaları ile 16.8.1997 tarihli ve 4306 sayılı Kanuna göre alınan eğitime katkı payının terkinin ile depremzedelerin ekonomik külfetinin azaltılması amaçlanmıştır.

MADDE 2-1 inci madde uyarınca terkinden yararlanan mükelleflerin; 2022-2023 yılına ilişkin olarak tahakkuk eden yıllık gelir veya kurumlar vergisi, anılan yıla ait olup deprem tarihinden sonraki dönemlere ilişkin geçici vergileri ile kurumların 2023 ve 2024 yıllarında 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendinin (b) alt bendi uyarınca yapacakları gelir vergisi tevkifatının tamamının terkinin amaçlanmıştır.

MADDE 3- Depremin etkilediği bölgelerde bulunan vergi daireleri mükelleflerine ilişkin olarak vergi dairesi kayıtlarına ulaşamaması durumunda zamanaşımı hükümleri ile ilgilendirmeksizin, deprem tarihinden önceki dönemlere ait tarh, tebliğ, tahakkuk, tahsil, terkin, alınan teminatların iadesi ve reddiyat işlemlerini yaptırma veya yaptırmama konusunda Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1- 6 Şubat 2023 tarihi itibarıyla K.Maraş, Hatay, Adıyaman, G.Antep, Ş.Urfa, Diyarbakır, Adana, Malatya, Osmaniye, Kilis, Elazığ merkez ve ilçelerinde, köylerinde, Gürün ilçesinde ve bu süreçte afet bölgesine dahil edilecek olan il ve ilçelerde yıllık gelir veya kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunanların; bu tarihten önce yatırım teşvik belgesi alınmış yatırımlar, vergi, resim ve harç istisnası uygulaması açısından ilgili mevzuatında yazılı olan şartlara bakılmaksızın tamamlanmış kabul edileceği hükme bağlanmıştır.

MADDE 4-Yürürlük maddesidir.

MADDE 5-Yürütme maddesidir.

**6 ŞUBAT 2023 TARİHİNDE MEYDANA GELEN DEPREMLERDEN ZARAR
GÖRENLERİN VERGİ BORÇLARI VE VERGİ CEZALARININ TERKİNİ
HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 6 Şubat 2023 tarihi itibarıyla K.Maraş, Hatay, Adıyaman, G.Antep, Ş.Urfa, Diyarbakır, Adana, Malatya, Osmaniye, Kilis, Elazığ merkez ve ilçelerinde, köylerinde, Gürün ilçesinde ve bu süreçte afet bölgesine dahil edilecek olan il ve ilçelerde, bu tarihlerden önceki vergilendirme dönemlerine ilişkin olarak tahakkuk etmiş ve vadesi geldiği halde ödenmemiş veya bu tarihlerden önceki dönemlere ait olup deprem tarihi itibarıyla vadesi geçmemiş olan, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu kapsamına giren vergilerle bunlara bağlı gecikme faizi, gecikme zammı, fon payı ve vergi cezaları ile 16.8.1997 tarihli ve 4306 sayılı Kanuna göre alınan eğitime katkı payı bu maddede yer alan esaslara göre terkin olunur.

2) 6 Şubat 2023 tarihi itibarıyla K.Maraş, Hatay, Adıyaman, G.Antep, Ş.Urfa, Diyarbakır, Adana, Malatya, Osmaniye, Kilis, Elazığ merkez ve ilçelerinde, köylerinde, Gürün ilçesinde ve bu süreçte afet bölgesine dahil edilecek olan il ve ilçelerde depremlerden kaynaklı olarak varlıklarının % 10 veya daha fazlasını kaybeden mükelleflerin (1) numaralı fıkra kapsamına giren borçlarının tamamı terkin olunur. Ancak, depremden doğan hasar nedeniyle vergi dairesi kayıtlarına kısmen veya tamamen ulaşılamayan depremin etkilendiği 10 il ve ilçelerindeki mükelleflerin bu yerlerdeki mükellefiyetleri bakımından varlıklarının %10'unu kaybetmiş olma şartı aranmaz. Şu kadar ki, bütün mükelleflerin tahakkuk ve tahsilat kayıtlarına elektronik ortamda dahi olsa ulaşılabilen il merkezi veya ilçelerdeki mükellefler bakımından varlıklarının %10'unu kaybetmiş olma şartı aranmaya devam edilir.

3) K.Maraş, Hatay, Adıyaman, G.Antep, Ş.Urfa, Diyarbakır, Adana, Malatya, Osmaniye, Kilis, Elazığ merkez ve ilçelerinde, Gürün ilçesinde ve bu süreçte afet bölgesine dahil edilecek olan il ve ilçelerde deprem tarihi itibarıyla emlak vergisi, çevre ve temizlik vergisi, motorlu taşıtlar vergisi, veraset ve intikal vergisi ile harç mükellefiyeti bulunanların, bu mükellefiyetlerine ilişkin olarak söz konusu yerlerdeki vergi dairelerine olan ve (1) numaralı fıkra kapsamına giren borçlarının tamamı terkin olunur.

4) 6 Şubat 2023 günü meydana gelen depremlerden hasar gören bina ve taşıtlara ilişkin deprem tarihlerinden önceki dönemlere ait emlak ve çevre temizlik vergisi ile motorlu taşıtlar vergisi terkin olunur.

5) a) Terkin işlemi vergi dairelerince sonuçlandırılır. Hazine ve Maliye Bakanlığı terkin işlemlerine ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir. Terkin işlemleri afet bölgesi ilan edilen tüm il ve ilçeleri kapsayacak olup başvuru şartı aranmaz.

b) Bu Kanuna göre borçları terkin kapsamına giren mükellefler adına, deprem tarihinden önceki vergilendirme dönemlerine ilişkin olarak terkin kapsamına giren vergi türleri için tarhiyat yapılmaz, deprem tarihinden önceki vergilendirme dönemlerine ilişkin olarak tarhedilen ancak bu Kanunun yayımı tarihine kadar tahakkuk ettiği halde ödenmemiş veya

tahakkuk etmemiş olan vergiler terkin edilir. Terkin kapsamına girmekle beraber bu Kanunun yayımı tarihinden önce tahsil edilen amme alacakları red ve iade edilmez.

c) Bu Kanuna göre terkin edilecek amme alacaklarına normal vade tarihlerinden terkin tarihine kadar geçen süre için gecikme faizi ve gecikme zammı uygulanmaz.

d) Bu madde uyarınca tarhiyat yapılmayacak olması, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 359 ve 367 nci maddelerine göre işlem yapılmasına engel teşkil etmez.

6) 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca ilan edilen mücbir sebep uygulamasından faydalanan mükelleflerin mücbir sebep hali uygulanan yerlerdeki vergi dairelerine olan ve (1) numaralı fıkra kapsamına giren borçlarına mücbir sebep halinin devam ettiği süre için gecikme faizi ve gecikme zammı uygulanmaz. Ancak, söz konusu döneme ilişkin olarak bu Kanunun yayımından önce tahsil edilen gecikme faizi ve gecikme zammı red ve iade edilmez.

7) Varlıktaki kayıp oranının tespitinde, mükelleflerin beyanları dikkate alınır. Bu beyana ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenir.

8) 6 Şubat 2023 tarihinden önce vadesi geldiği halde bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla tahsil edilmemiş bulunan, on bir ilin merkez ve ilçelerinde, Devlete ait alacaklardan Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı vergi dairelerince tahsil edilen ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamında olup (1) numaralı fıkra dışında kalan amme alacaklarını terkin ettirmeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir. Hazine ve Maliye Bakanlığı bu yetkisini, amme alacağının türü ve/veya miktarı açısından ayrı ayrı kullanabileceği gibi il merkezi veya ilçeler itibarıyla farklı olarak kullanabilir.

MADDE 2- 1 inci madde uyarınca terkinden yararlanan mükelleflerin; 2022 ve 2023 yılına ilişkin olarak tahakkuk eden yıllık gelir veya kurumlar vergisi, anılan yıla ait olup deprem tarihinden sonraki dönemlere ilişkin geçici vergileri ile kurumların 2023 ile 2024 yıllarında 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendinin (b) alt bendi uyarınca yapacakları gelir vergisi tevkifatının tamamı terkin olunur. Bu mükelleflerin 2022-23 yıllarına ilişkin olarak tahakkuk eden söz konusu vergileri ile kurumların 2023-24 yıllarında 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendinin (b) alt bendi uyarınca yapacakları gelir vergisi tevkifatı Cumhurbaşkanlığınca il merkezi veya ilçeler itibarıyla belirlenen oranlarda terkin edilir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı terkin işlemlerine ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir. Terkin işlemleri afet bölgesi ilan edilen tüm il ve ilçeleri kapsayacak olup başvuru şartı aranmaz.

Bu Kanunun yayımı tarihini takip eden aydan başlamak üzere yirmidört ay süreyle, 1 inci madde uyarınca varlıklarının %10'unu kaybetme şartı aranmaksızın terkin uygulanan il merkezi veya ilçelerdeki işyerlerinde fiilen çalışan ücretliler için 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 31 inci maddesi uyarınca tespit edilen özel indirim tutarı dört kat olarak uygulanır.

MADDE 3- 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremlerin etkilediği bölgelerde bulunan vergi daireleri mükelleflerine ilişkin olarak vergi dairesi kayıtlarına ulaşamaması durumunda zamanaşımı hükümleri ile ilgilendirmeksizin, deprem tarihinden önceki dönemlere ait tarh, tebliğ, tahakkuk, tahsil, terkin, alınan teminatların iadesi ve reddiyat işlemlerini yaptırma veya yaptırmama konusunda Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 1-1. 6 Şubat 2023 tarihi itibarıyla on ilin merkez ve ilçelerinde, yıllık gelir veya kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunanların; bu tarihten önce yatırım teşvik belgesi alınmış yatırımlar, vergi, resim ve harç istisnası uygulaması açısından ilgili mevzuatında yazılı olan şartlara bakılmaksızın tamamlanmış kabul edilir.

2. Mükellefiyetleri yukarıda belirtilen yerlerde bulunmamakla birlikte, söz konusu bölgelerde 6 Şubat 2023 tarihinden önce teşvik belgesine bağlanmış yatırımları bulunan mükelleflerin bu yatırımları ile ilgili olarak da (1) numaralı fıkra da yer alan hükümler uygulanır.

3. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenir.

MADDE 4- Bu Kanunun, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.